

TEISĖJŲ GARBĖS TEISMAS

L. Sapiegos g. 15, LT-10312, Vilnius, tel. (8 5) 251 4186, Faks. (8 5) 268 5187

Nacionalinei teismų administracijai
(Visuotiniam teisėjų susirinkimui)

2016-10-21 Nr. 20P-14-(2.3.7)

DĖL TEISĖJŲ GARBĖS TEISMO VEIKLOS ATASKAITOS

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 117 straipsnio 5 punktu, teikiame susipažinti Teisėjų garbės teismo 2012 m. lapkričio 10 d. – 2016 m. spalio 21 d. veiklos ataskaitą.
PRIDEDAMA. 3 lapai.

Sekretorė

Inga Jankauskienė

**TEISĖJŲ GARBĖS TEISMO VEIKLOS
2012 M. LAPKRIČIO MĖN. – 2016 M. SPALIO MĖN. ATASKAITA
VISUOTINIAM TEISĖJŲ SUSIRINKIMUI
2016 m. spalio 21 d.**

Teisėjų garbės teismas (toliau – ir Garbės teismas), kaip viena teismų savivaldos institucijų, yra atskaitingas Visuotiniam teisėjų susirinkimui ir Teisėjų tarybai.

Teisėjų garbės teismo veiklos ataskaita Visuotiniam teisėjų susirinkimui teikiama už ketverių metų laikotarpį, t.y. už laikotarpį nuo paskutinio Visuotinio teisėjų susirinkimo, įvykusio 2012 m. lapkričio 9 d. iki 2016 m. spalio 21 d.

Po 2012 m. įvykusio Visuotinio teisėjų susirinkimo, pasibaigus Teisėjų garbės teismo narių įgaliojimų laikui, Teisėjų tarybos 2012 m. lapkričio 16 d. nutarimu buvo sudarytas naujos sudėties Teisėjų garbės teismas, susidedantis iš: Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų Armano Abramavičiaus ir Gražinos Davidonienės, Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų Albino Bielskio ir Rasos Gudžiūnienės, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų Dainiaus Raižio ir Skirgailės Žalimienės, Vilniaus apygardos teismo teisėjos Jadvygos Mardosevič, Klaipėdos apygardos teismo teisėjo Remigijaus Preikšaičio, Vilniaus miesto 3 apylinkės teismo teisėjo Olego Šibkovo. Garbės teismo pirmininku buvo išrinktas Dainius Raižys, pirmininko pavaduotoju – Albinas Bielskis.

2014-aisiais Teisėjų garbės teisme įvyko esminių permainų – Teismų įstatymo pakeitimais buvo pakeista Garbės teismo sudėties formavimo tvarka – į jo sudėtį be narių teisėjų įtraukti visuomenės atstovai. Įtvirtinta, kad Garbės teismas sudaromas Teisėjų tarybos įgaliojimų laikui iš dešimties narių, o ne iš devynių narių ketverių metų laikotarpiui, kaip buvo iki tol. Teismų įstatymo pakeitimais Garbės teismo narius skirti įgaliojimai suteikti ne tik Teisėjų tarybai, kuri iki tol formuodavo šią teismų savivaldos instituciją, bet ir Lietuvos Respublikos Prezidentui bei Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui: numatyta, kad į Garbės teismo narius po du kandidatus – visuomenės atstovus skiria Lietuvos Respublikos Prezidentas ir Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas, o šešis šio teismo narius – teisėjus renka Teisėjų taryba.

Įsigaliojus Teismų įstatymo pakeitimais Teisėjų tarybos patvirtintai Garbės teismo narių – teisėjų rinkimo tvarkai, teisėjų atrankai ir skyrimui buvo suteikta daugiau viešumo. Pagal naują tvarką kelti kandidatus į Garbės teismo narius buvo suteikta teisė visiems teisėjams, taip pat numatyta, kad informacija apie atranką į Garbės teismo narius išsikėlusius bei iškeltus ir sutikimą pateikusius kandidatus skelbiama Nacionalinės teismų administracijos interneto svetainėje www.teismai.lt ir vidiniame teismų sistemos tinkle (intranete). Garbės teismo nariai – teisėjai renkami slaptu balsavimu Teisėjų tarybos posėdyje: po vieną narį iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo, tris narius iš visų apygardų teismų, apygardų administracinių teismų ir apylinkių teismų teisėjų.

Pažymėtina, kad minėtomis pataisomis taip pat buvo išspręsta ankstesnėje praktikoje dažnai iškildavusi Garbės teismo narių kvorumo problema, turėjusi neigiamą įtaką bylų nagrinėjimo operatyvumui. Nustačius, kad Garbės teismo posėdis bus teisėtas, jeigu jame dalyvaus ne mažiau kaip šeši, o ne septyni nariai, ir iš jų bent vienas visuomenės atstovas, tapo paprasčiau suformuoti Garbės teismo posėdžiui reikalingą narių kvorumą ir nei vienos drausmės bylos nagrinėjimo neteko atidėti dėl kvorumo nebuvimo.

Nauja Garbės teismo sudėtis likusiam Teisėjų tarybos įgaliojimų laikui buvo patvirtinta 2014 m. lapkričio 28 d. Patvirtinus naujos sudėties Garbės teismą, jį sudaro šeši teisėjai, iš kurių trys teisėjai – Gražina Davidonienė, Dainius Raižys ir Albinas Bielskis – liko iš ankstesnės Teisėjų garbės teismo sudėties; taip pat trys nauji nariai – teisėjai: Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėja Milda Vainienė, Šiaulių apylinkės (šiuo metu – jau Šiaulių apygardos) teismo teisėjas Alfredas Vilbikas ir Kauno apygardos teismo teisėjas Raimondas Buzelis. Lietuvos Respublikos Prezidentė į naujai suformuotą Garbės teismą paskyrė du narius – Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto ir Vilniaus kooperacijos kolegijos lektorę Editą Čekuolienę ir Mykolo

Romerio universiteto profesorių emeritą Vytautą Pakalniškį. Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė paskyrė du narius – Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Baudžiamosios teisės ir proceso instituto profesorių Vidmantą Egidijų Kurapką ir teisininką Konstantą Ramelį. Garbės teismo pirmininke išrinkta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėja Gražina Davidonienė.

Naujos sudėties Garbės teismas pirmą kartą į posėdį rinkosi 2015 m. pradžioje. Taigi 2015 m. Garbės teismui buvo išskirtiniai – pirmą kartą Teisėjų garbės teismo istorijoje jo veikloje realiai ėmė dalyvauti ir naujieji šios teismų savivaldos institucijos nariai – visuomenės atstovai. Galima pasidžiaugti tuo, kad visuomenės atstovai sklandžiai prisijungė prie Garbės teismo veiklos, aktyviai ir noriai dalyvauja posėdžiuose. Visuomenės atstovų įtraukimas į Garbės teismo sudėtį vertintinas kaip pozityvus reiškinys, suteikęs galimybę į nagrinėjamas problemas pažvelgti ne tik teisėjo profesionalo, bet ir stebėtojo iš šalies akimis.

Per ataskaitinį laikotarpį Teisėjų garbės teismas išnagrino 18 drausmės bylų ir 1 teisėjo prašymą dėl teisėjo garbės gynimo (2013 m. – 7 drausmės bylos, 2014 m. – 5 drausmės bylos ir 1 prašymą dėl teisėjo garbės gynimo, 2015 m. – 4 drausmės bylos; 2016 m. – 2 drausmės bylos). Trylika iš Garbės teisme gautų drausmės bylų buvo iškeltos apylinkių teismų teisėjams, trys – apygardų teismų teisėjams, viena – Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjams, viena Lietuvos apeliacinio teismo teisėjui (tuo metu ėjusiam teismo pirmininko pareigas).

Dauguma ataskaitiniu laikotarpiu Garbės teisme nagrinėtų drausmės bylų teisėjams buvo iškelta už pažeidimus, susijusius su aplaidžiu, netinkamu teisėjo pareigų atlikimu, nekompetencija bei neprofesionalumu priimančiais procesinius sprendimus, su teisėjo pareigų neatlikimu be pateisinamos priežasties. Dalis pažeidimų susiję su didelio teisėjų darbo krūvio nulemtu procesinių terminų nesilaikymu, su proceso įstatymo nustatytos teismo posėdžio vedimo tvarkos, procesinių sprendimų paskelbimo ir įteikimo tvarkos proceso šalims nepaisymu. Pasitaikė ir tokių atvejų, kai Teisėjų garbės teismui teko nagrinėti viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje bei nusišalinimo (nušalinimo) instituto taikymo klausimus, analizuoti skirtingas kai kurių įstatymų nuostatų interpretavimo ir taikymo galimybes, taip pat teismų vadovų drausminės atsakomybės klausimus. Dviejuose drausmės bylose buvo susidurta su teisėjo sąmoningu ir sistemingu vieno iš teisės šaltinių – teismo precedento ignoravimu. Drausmės bylų, iškeltų už įstatymuose nustatytų teisėjų darbinės ar politinės veiklos apribojimų nesilaikymą, nebuvo gauta.

Teisėjų garbės teismas per ataskaitinį laikotarpį drausmės bylose priėmė tokius sprendimus:

- pareikšti pastabą – dviejose drausmės bylose;
- pareikšti papeikimą – trijose drausmės bylose;
- pareikšti griežtą papeikimą – trijose drausmės bylose;
- apsiriboti drausmės bylos svarstymu – dviejose drausmės bylose;
- nutraukti drausmės bylą – penkiose drausmės bylose;
- trijose drausmės bylose dalis drausmės bylos buvo nutraukta, kitoje dalyje apsiribota drausmės bylos svarstymu.

Išnagrinėjęs teisėjo prašymą dėl teisėjo garbės gynimo, kuriame kaip subjektas, pažeidęs teisėjo garbę, buvo nurodyta Teisėjų etikos ir drausmės komisija, Garbės teismas priėmė sprendimą panaikinti teisėjo atžvilgiu priimtą jam nepalankią Teisėjų etikos ir drausmės komisijos išvadą.

Iš visų ataskaitiniu laikotarpiu priimtų Teisėjų garbės teismo sprendimų Lietuvos Aukščiausiam Teismui buvo apskūsti šeši sprendimai: dviem atvejais sprendimus, kuriais drausmės byla iš dalies nutraukta, o kitoje dalyje apsiribota drausmės bylos svarstymu, skundė drausmės bylos iškėlimą inicijavę subjektai; keturiais atvejais sprendimus, kuriais buvo apsiribota drausmės bylos svarstymu, pareikšti griežti papeikimai ir papeikimas (iš jų 2 atvejais drausminės nuobaudos skirtos tai pačiai teisėjai), skundė teisėjai, kuriems tos drausmės bylos ir buvo iškeltos. Iš nurodytų šešių Lietuvos Aukščiausiam Teismui pateiktų skundų penki skundai buvo atmesti.

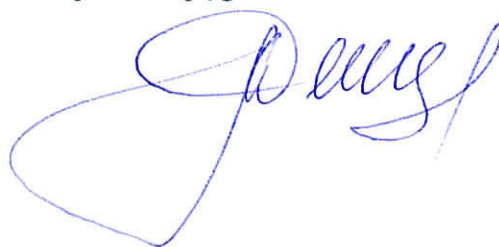
Vieną skundą Lietuvos Aukščiausiasis Teismas patenkino ir Teisėjų garbės teismo sprendimą, kuriuo teisėjui buvo skirtas griežtas papeikimas, panaikino, o drausmės bylą nutraukė.

Apibendrinat, paminėtina tai, kad pastaraisiais metais stebima Garbės teisme gautų ir išnagrinėtų teisėjams iškeltų drausmės bylų skaičius mažėjimo tendencija. Palyginus pastarųjų kelerių metų statistiką, matyti, kad 2010-2013 m. Teisėjų garbės teismas per metus išnagrinėdavo vidutiniškai po 10 drausmės bylų, o nuo 2014 m. drausmės bylų skaičius pastebimai sumažėjo. Ši tendencija džiugina ir, manytina, rodo tai, jog aplaidus teisėjų darbas yra principingai vertinamas, o nuolatinis dėmesys šiurkštiems įstatymo pažeidimams ir už tai skiriamos drausminio poveikio priemonės veikia kaip prevencinė priemonė.

Teisėjų garbės teismas dėkoja Teisėjų tarybai už priimtus Teisėjų garbės teismo veiklos reglamentavimo pakeitimus, teismų savivaldos institucijose dirbančių teisėjų darbo krūvio problemos sprendimą, kurie turėjo teigiamą įtaką Garbės teismo darbo organizavimui. Taip pat Teisėjų garbės teismas dėkoja Teisėjų etikos ir drausmės komisijai už tinkamai parengtas drausmės bylas, Nacionalinei teismų administracijai - už gerą aptarnavimą bei pagalbą įgyvendinant funkcijas.

Naujos kadencijos Teisėjų garbės teismui linkime sėkmės darbe.

Pirmininkė

Gražina Davidonienė